

XX-OJI JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ
PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA

BENDRYSTĖS VEDINI

2023 M. BALANDŽIO 28 D.

**PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ
LEIDINYS**

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS

Pirmininkė:

Augustė Nomeikaitė

Nariai:

Agnietė Kairytė

Dovilė Mikučionytė

Rita Žiauberytė-Jakštienė

Studentai:

Ieva Bartašiūtė

Paulius Miškinis

Rūta Macijauskaitė

LiPSA nariai:

Rasa Jokubauskaitė

Evelina Laurynaitė

Silvija Žukaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

Pirmininkė:

prof. habil. dr. Danutė Gailienė

Nariai:

prof. dr. Evaldas Kazlauskas

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė

dr. Dovilė Barysė

dr. Lina Gervinskaitė-Paulaitienė

KONFERENCIJOS REMĖJAI

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

INFORMACINIS RĖMĖJAS

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

<https://doi.org/10.15388/JMPK23>

ISBN 978-609-07-0845-3

TRAUMINIŲ ĮVYKIŲ, KOMPLEKSNIO POTRAUMINIO STRESO IR DISOCIACINIŲ SIMPTOMŲ SĄSAJOS

Greta Raklevičiūtė

Vilniaus universitetas

Įvadas. Naujoje TLK-11 klasifikacijoje pirmą kartą įtraukta kompleksinio potrauminio streso sutrikimo (KPTSS) diagnozė. Kadangi tai visiškai nauja diagnostinė kategorija, įvairūs tyrimai yra labai reikalingi. KPTSS yra potenciali tiesioginė trauminių įvykių pasekmė – tai sutrikimas, kuris gali pasireikšti po įvykio ar ilgalaikių, pasikartojančių įvykių, kurie yra ypatingai gąsdinantys ar siaubingi, ir iš kurių ištrukti yra beveik neįmanoma (WHO, 2019). Disociacija – reiškinys, kuris glaudžiai susijęs su trauminių įvykių patyrimu – yra nedaug tyrinėtas analizuojant sąsajas su KPTSS (Howell & Itzkowitz, 2016). Nėra iki galo aišku, kokia disociacijos reikšmė aiškinant ryšį tarp trauminių įvykių patyrimo bei KPTSS simptomatikos. Taigi, tyrimu buvo siekiama įvertinti trauminių įvykių, kompleksinio potrauminio streso sutrikimo ir disociacinių simptomų sąsajas.

Tyrimo metodika. Tyrime dalyvavo 105 suaugusieji, gyvenime patyrę bent vieną trauminių įvykių (81 (77,1%) moterys; amžius: $M(SD) = 34,92(12,48)$, amžiaus diapazonas: 19-79 m.). Trauminių patirčių įvertinimui buvo naudojamas Gyvenimo įvykių sąrašas (LEC-R; Weathers et al., 2013). KPTSS simptomų rizikos vertinimui buvo naudojamas Tarptautinis traumos klausimynas (ITQ; Cloitre et al., 2018). Disociacinių simptomų vertinimui buvo naudojama Disociacinių simptomų skalė (DSS; Carlson et al., 2018).

Rezultatai ir išvados. Tyrimas atskleidė, jog į kompleksinio potrauminio streso sutrikimo rizikos grupę pateko 32,4 proc. tyrimo dalyvių. Dalyvių, esančių KPTSS rizikos grupėje, visi disociaciniai simptomai buvo labiau išreikšti nei tų, kurie nepateko į KPTSS rizikos grupę. Dalyvių, kurie nurodė patyrę fizinį smurtą vaikystėje arba seksualinį smurtą suaugus, KPTSS simptomai buvo labiau išreikšti nei tų, kurie nepatyrę. Taip pat dalyvių, kurie nurodė patyrę seksualinį smurtą suaugus, disociaciniai simptomai buvo labiau išreikšti nei tų, kurie nepatyrę. Disociacinių simptomų išreikštumas medijavo patirtų skirtingų tarpasmeninių trauminių įvykių skaičiaus ir KPTSS simptomų išreikštumo ryšį. Šio tyrimo rezultatai atskleidė reikšmingas sąsajas tarp trauminių įvykių patyrimo ir disociacinių bei KPTSS simptomų išreikštumo. Ateities tyrimuose būtų verta nagrinėti ne tik disociacinių simptomų, bet ir disociacinių sutrikimų sąsajas su trauminais įvykiais ir KPTSS.

Raktiniai žodžiai: Kompleksinis potrauminio streso sutrikimas (KPTSS); trauminiai įvykiai; disociacija.

MORALINĖS SKRIAUDOS, KOMPLEKSNIO POTRAUMINIO STRESO IR KITŲ PSICHIKOS SVEIKATOS RODIKLIŲ SĄSAJOS

Eglė Samuchovaitė

Vilniaus universitetas

Įvadas. Moralinė skriauda gali būti patiriama susidūrus su žmogaus moralinėms vertybėms prieštaraujančiu jo paties ar kito asmens elgesiu. Moralinė skriauda vis dažniau minima kalbant apie sveikatos priežiūros specialistus, pripažįstant, kad tai, kas anksčiau buvo laikoma